

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на културата

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – г.

На основание чл. 13д от Закона за професионалното образование и обучение при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, и във връзка с осъществяване на професионално образование по професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **„Учебна практика - Графичен дизайн“**, за специалност код **2130701 „Графичен дизайн“**, професия код **213070 „Графичен дизайнер“**, от професионално направление код **213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“**.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2017/2018 година.

БОИЛ БАНОВ

Министър на културата

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО

УЧЕБНА ПРАКТИКА ПО ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН

СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД №

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

**код 213 АУДИО-ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА И ТЕХНИКИ;
ПРОИЗВОДСТВО НА МЕДИЙНИ ПРОДУКТИ**

ПРОФЕСИЯ: код 213070 ГРАФИЧЕН ДИЗАЙНЕР

СПЕЦИАЛНОСТ: код 2130701 ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН

София, 2017 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебен предмет „Учебна практика - Графичен дизайн“ е предназначена за професията „Графичен дизайнер“, специалност „Графичен дизайн“ от професионално направление „Аудио-визуални изкуства техники; производство на медийни продукти“, съгласно типовия учебен план за професионално образование с придобиване на трета степен на професионална квалификация, дневна форма на обучение, с прием след завършено основно образование.

Образователният процес по „Учебна практика - Графичен дизайн“ за специфичната професионална подготовка има за цел след завършване на обучението учениците да:

- използват специализирани програмни продукти за обработка на изображения, подготовка за печат и др.;
- прилагат различни техники при създаване и обработка на графични изображения;
- познават технологиите за печат и видовете хартия;
- извършват предпечатна подготовка на книги, каталози, брошури и др.;
- оформят дизайн на печатни и електронни материали (книги, брошури, реклами и др.);
- оформят дизайн на интернет приложения, да избират подходящи цветови схеми и шрифтове;
- структурират и организират текстова информация и графични изображения в интернет сайт.

В образователния процес се осъществяват междупредметни връзки с дисциплините както от отрасловата професионална подготовка, така и от общообразователната подготовка.

II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Компетенции	Резултати от ученето
	Обучаваният трябва да:
1. Създава дизайн на мултимедийни продукти	1. Умее да рисува различни елементи и обекти за създаване на графични изображения
	2. Преобразува рисувани изображения в електронен формат със скенер или таблет
	3. Умее да създава изображения чрез комбиниране на обекти от други изображения
	4. Прилага графични ефекти върху отделни елементи или цели изображения
	5. Умее да преобразува изображения от векторен в растерен формат и обратно

	6. Трансформира графични изображения в подходящ за крайния продукт формат
	7. Използва компютърни програми за създаване на анимирани изображения
2. Създава различни видове печатни и електронни публикации	1. Описва характеристиките на основните технологии и видовете хартия, използвани в печата
	2. Познава етапите при създаване на печатни и електронни публикации
	3. Знае основните цветови модели, използвани в печатни и електронни публикации
	4. Комбинира текст и изображения при създаване на печатни и електронни публикации
	5. Извършва предпечатна подготовка на книги, брошури, каталози и др.
	6. Знае основните видове и особености на форматите за електронни публикации
	7. Публикува съдържание в интернет в различни формати
	8. Знае техниките за защита на електронни публикации
3. Създава рекламни материали	1. Описва особеностите на дизайна на печатни и електронни рекламни материали
	2. Използва различни форми, цветове и шрифт при изработка на рекламни материали или елементи за тях
	3. Спазва принципите за постигане на определено визуално въздействие при изработка на статични и анимирани рекламни изображения
	4. Умее да изработва отделните елементи на фирмения стил (бланка, визитка, лого и др.) с програми за графичен
4. Създава дизайн на интернет сайт	1. Разработва концепция за дизайн на интернет сайт
	2. Извършва подбор на подходящи цветове и шрифт според целите и предназначението на сайта
	3. Изработва графичните елементи от съдържанието на страниците
	4. Комбинира текст и изображения за постигане на определен външен вид
	5. Форматира съдържанието на интернет страници

III. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ

Общият брой учебни часове по учебния предмет „Учебна практика - Графичен дизайн“ се разпределя по класове в съответствие с утвърдения учебен план:

- за VIII клас: 36 седмици по 2 часа – 72 часа;
- за IX клас: 36 седмици по 2 часа – 72 часа;
- за X клас: 36 седмици по 1 час – 36 часа;
- за XI клас: 36 седмици по 2 часа – 72 часа;
- за XII клас: 29 седмици по 4 часа – 116 часа;

Новите знания се въвеждат чрез теоретични уроци. Уроците за упражнения дават възможност учениците:

- да усвоят нови знания;
- да развият уменията си;
- да разгърнат творческите си способности и въображение.

Учебната програма предоставя на учителя свобода при подбора на методите и средствата за постигане на очакваните резултати. В този смисъл, темите за учебно съдържание не следва задължително да са в последователността, в която са предложени.

Съотношението между разпределението на часовете за различните дейности, цитирани в таблицата, е препоръчително и приложението му зависи от конкретните условия.

Вид урок	Препоръчително процентно разпределение
за нови знания	60%
за упражнения	22%
за преговор и обобщение	10%
за контрол и оценка	8 %

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Структурирането на учебното съдържание е по раздели и теми. За всеки раздел в програмата са записани препоръчителен брой учебни часове и теми.

В началото на учебната година преподаващият учител разработва за всеки клас годишно тематично разпределение със следната структура:

- разпределение на разделите и темите по учебни седмици за всеки от учебните срокове;
- вида на урока: за нови знания, упражнение, преговор и обобщение, контрол и оценка.
- брой на учебните часове, предвидени в учебния план и учебната програма, за всяка тема, в съответствие с посочените за раздела;
- методи и форми на оценяване по теми и/или раздели.

Годишното тематично разпределение подлежи на изменение, допълнение и реструктуриране при възникнали обстоятелства от обективен характер.

№ по ред	Наименование на разделите и темите	Препоръчителен брой часове
	VIII КЛАС	72
	Раздел 1. Работа с графични материали	36
1.	Създаване на графични изображения чрез различни материали: молив, въглен, креда, пастел, акварелни моливи, туш, мастило и др.	
	Раздел 2. Работа с графични техники	24
1	Създаване на графични изображения чрез линогравюра (линорез), монотипия, колаж, шаблон и др.	
	Раздел 3. Работа с цветово комбиниране	12
1.	Декоративна композиция с равни цветове	
2.	Декоративна композиция с преливащи се цветове	
	IX КЛАС	72
	Раздел 4. Стилизация на природни елементи и проектиране на декоративни композиции	36
1.	Стилизация и геометризация на растителен елемент.	
2.	Стилизация и геометризация на животинска фигура.	
3.	Проектиране на декоративно пано от растителни елементи или животински фигури чрез различни композиционни средства.	
	Раздел 5. Шрифтът в графичния дизайн	36
1.	Шрифтова декоративна композиция	
2.	Калиграфско изпълнение в графичен материал	
	X КЛАС	36
	Раздел 6. Печатен дизайн и оформление	36
1.	Проектиране на илюстрация	
2.	Проектиране на корица	
3.	Графично оформление на печатно издание	
	XI КЛАС	72
	Раздел 7. Визуална комуникация	16
1.	Проектиране на пиктограми	
2.	Проектиране на външна реклама	
	Раздел 8. Проектиране на плакат:	24
1.	Проектиране на социален плакат	
2.	Проектиране на рекламен плакат	
3.	Проектиране на културен плакат	
	Раздел 9. Проектиране на печатни рекламни материали	32
1.	Проектиране на рекламни листовки	
2.	Проектиране на рекламни проспекти	
3.	Проектиране на рекламни дипляни	
4.	Проектиране на календари	
	XII КЛАС	116
	Раздел 10. Графично рекламно оформление на търговски продукт	32
1.	Проектиране на етикет – цвят, щанца	
2.	Проектиране на опаковка – цвят, щанца, макет	
	Раздел 11. Създаване на графична корпоративна идентичност	84
1.	Идеен проект и постигане на визуална идентичност	

2.	Графично изграждане на логотип (запазен знак)	
3.	Създаване на запазен шрифт и слоган	
4.	Проектиране на корпоративни рекламни материали	

Раздели и теми:

Раздел 1. Работа с графични материали:

1.1. Създаване на графични изображения чрез различни материали: молив, въглен, креда, пастел, акварелни моливи, туш, мастило и др.

(Тази тема запознава учениците с различните графични материали за свободно рисуване и техните изразителни и изобразителни възможности.)

Раздел 2. Работа с графични техники:

2.1. Създаване на графични изображения чрез линогравюра (линорез), монотипия, колаж, шаблон и др.

(Темата запознава учениците с изобразителните възможности на графичните техники, акцентира върху рисунката като неотменна първооснова и неразделна част от графичната композиция.)

Раздел 3. Работа с цветово комбинирание:

3.1. Декоративна композиция с равни цветове.

3.2. Декоративна композиция с преливащи се цветове.

(Целта на темите е учениците да усетят чрез експериментиране с различни технологии многообразните изобразителни възможности на цвета. Дава начална информация за понятието цвят, влиянието му върху човешките емоции и възможностите за приложение в работата на графичния дизайнер.)

Раздел 4. Стилизация на природни елементи и проектиране на декоративни композиции

4.1. Стилизация и геометризация на растителен елемент.

(Темата на урока запознава учениците с опростяването на природните растителни форми, изчистването на формата и цвета от излишните елементи до създаването на образ-символ за нуждите на приложната графика. Урокът изгражда умения за самостоятелно изследване на различни проблеми.)

4.2. Стилизация и геометризация на животинска фигура

(Темата на урока запознава учениците с опростяването на природните животински

форми, изчистването на формата и цвета от излишните елементи до създаването на образ-символ, за нуждите на приложната графика. Урокът изгражда умения за самостоятелно изследване на различни проблеми.)

4.3. Проектиране на декоративно пано от растителни елементи или животински фигури чрез различни композиционни средства.

(Учениците изграждат декоративна композиция на определена тема, като прилагат изразните възможности на стилизираното изображение.)

Раздел 5. Шрифтът в графичния дизайн:

5.1. Шрифтова декоративна композиция.

5.2. Калиграфско изпълнение в графичен материал.

(Темите в раздела въвеждат учениците в типографията. Те се запознават със спецификата на шрифта като външен вид и начертания на писмените знаци. По време на уроците, наред с придобиването на фундаментални знания за шрифтовите гарнитури, се изграждат и умения за подбор на подходящи наборни шрифтове за конкретен проект, за систематизирането им по графични признаци - видовете начертания и придобиване на умения за самостоятелна работа.)

Раздел 6. Печатен дизайн и оформление:

6.1. Проектиране на илюстрация.

6.2. Проектиране на корица

6.3. Графично оформление на печатно издание.

(Темите в раздела запознават учениците с принципите за работа с илюстративния материал в едно издание, необходимостта от кадриране (оразмеряване) на илюстрацията при създаване център на визуалния интерес, разполагането на текст върху изображение, изискванията към илюстративния материал за комуникационни, оптико-физиологични и композиционни аспекти, мащабите за репродуциране на илюстрацията. Учениците придобиват умения за разполагане на илюстрации и текст в книжния разтвор, усет за композиция и емоционално въздействие при оформлението на печатни издания.)

Раздел 7. Визуална комуникация:

7.1. Проектиране на пиктограми

7.2. Проектиране на външна реклама

(Темите в раздела въвеждат учениците във визуалната комуникация. Те се запознават със спецификата на визуалния език, информационната стойност на графичните знаци, тяхната графична структура и сила на въздействие, както в интериорна, така и в екстериорна

среда. Учениците придобиват знания и умения да изработят проект за визуална комуникация.)

Раздел 8. Проектиране на плакат:

8.1. Проектиране на социален плакат

8.2. Проектиране на рекламен плакат.

8.3. Проектиране на културен плакат

(Темите в раздела запознават учениците с развитието на плаката, информационната му мощ, неговите начини за привличане на вниманието (влияние) чрез силата на визуалния език. Чрез придобитите знания учениците изграждат аналитични умения за обобщаването на идеите, абстрактно мислене, дизайнерско експериментиране, презентационни способности и умения за аргументирана защита на тези идеи.)

Раздел 9. Проектиране на печатни рекламни материали:

9.1. Проектиране на рекламни листовки

9.2. Проектиране на рекламни проспекти

9.3. Проектиране на рекламни дигитални

9.4. Проектиране на рекламни календари

(Темите разглеждат спецификата на отделните печатни рекламни материали, използвани за една успешна рекламна кампания. На база усвоените знания, учениците придобиват умения за творческо прилагане на техническите средства към проекта.)

Раздел 10. Графично рекламно оформление на търговски продукт:

10.1. Проектиране на етикет.

10.2. Проектиране на опаковка.

(Темите разглеждат спецификата при проектиране на етикети и опаковка на търговски продукт (разгъвка, композиционно и цветово решение). На база усвоените знания, учениците придобиват умения за творческо прилагане на техническите средства към проекта.)

Раздел 11. Създаване на графична корпоративна идентичност:

11.1. Идеен проект и постигане на визуална идентичност.

11.2. Графично изграждане на логотип (запазен знак).

11.3. Създаване на запазен шрифт и слоган.

11.4. Проектиране на корпоративни рекламни материали.

(Темите разглеждат спецификата на проектиране при създаването на корпоративна идентичност (тоталдизайн). На база усвоените знания, учениците придобиват следните умения за: аналитично мислене, генериране на различни форми, овладяване на техники и методи за дизайнерско експериментиране, сравнителен анализ и избор на най-адекватното решение, самостоятелно изследване на различни проблеми, творческо прилагане на техническите средства към проекта, презентационни способности и умения за аргументирана защита на тези идеи.)

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Годишната оценка по учебния предмет „Графичен дизайн – учебна практика“ се формира на база проведен годишен конферанс.

Съотношение при формиране на срочна оценка

Текущи оценки от устни, писмени и практически изпитвания	60%
Оценки от контролни работи	20%
Оценки от други участия (работа в часовете, изпълнение на домашни работи, работа в групи, работа по проекти и др.)	20%

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Райън и Коновър. *Графичната комуникация днес*. Ч. I и II. „Дуо Дизайн“, 2008.
2. Райчев, Р. *Цветовете в изкуството*. Изд. „Лик“, 2005.
3. Йончев, В. *Шрифтът през вековете*. Изд. „Български художник“, София, 1964.
4. Йончев, В. *Древен и съвременен български шрифт*. Изд. „Български художник“, София, 1982.
5. Паркър Р. С. *Професионален дизайн в рекламата*. СОФТПРЕС, 1999.
6. Доганов, Д., Палфи, Ф. *Рекламата каквато е*. „Принцепс“, 2000.
7. Тасев, Д. *Учебно помагало по графичен дизайн*. НХА, София, 2007.
8. Радоева, А. *Графичен дизайн: Основни понятия на визуалния език*. Изд. „Славена“, 2012.
9. Вълканова, В. *Графичен дизайн – нови оформителски концепции на всекидневника*. УИ „Св. Климент Охридски“, София, 2007.

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография – София.